СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ
Национален център за обучение, квалификация, информация и консултации на хора с увреждания
година XXXV
октомври 2025 г.
ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ"

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. Съюзът на инвалидите в България в партньорство с „Голден Феми Филм Фестивал" представи във Варна поредица от документални филми за хора с увреждания и техните вдъхновяващи житейски истории

Съюзът на инвалидите в България в сътрудничество с „Голден Феми Филм Фестивал" организира кинофестивал, станал вече традиционен форум, който напомня всяка година с различни истории, че човешкият дух няма граници и поставя важни теми и въпроси, свързани с живота на хората с увреждания в България. Акцентите тази година са борбата с домашното насилие, екологията, децата с аутизъм и вдъхновяващите примери, оставени от хора с увреждания.

На 1 октомври т.г. в пленарната зала на Община Варна присъстваха заместник-кметът с ресор "социални дейности" г-жа Снежана Апостолова, председателят на Съюза на инвалидите в България г-н Георги Колев, художественият директор на „Голден Феми Филм Фестивал" г-жа Ефемия Фард, представители на социалните инсти-

туции и доставчиците на социални услуги, експерти в социалната сфера, членове на СИБ, медии и множество гости от общността.

В обръщението си към зрителите председателят на СИБ г-н Георги Колев подчерта, че това не са просто артистични творби, а свидетелства за смелостта, издръжливостта и способността да се преодоляват предизвикателствата в живота. Героите във филмите постигат нормален стандарт на живот, въпреки трудностите и стереотипите в обществото. Целта на филмите е да мотивират и насърчават други хора с увреждания, или такива, които тепърва ще се изправят пред отчаянието и депресията от състоянието, в което са изпаднали. Героите са волеви хора, със силен дух, реализирали се в различни области, като от тях всеки може да почерпи кураж и да се мотивира, каза още той.

От името на УС на СИБ г-н Колев връчи на г-жа Снежана Апостолова – зам.-кмет на община Варна плакет за принос в социално приобщаване на хората с увреждания във Варна и грамота за ползотворно сътрудничество със Съюза и морална подкрепа.

Зрителите изгледаха с интерес вълнуващи истории на хора в неравностойно положение, които въпреки предизвикателствата, трудностите и пречките са успели да променят посоката в живота си, да преминат границите, затрудняващи хората с увреждания и да се превърнат в ярки примери на успеха, промяната и сбъднатите мечти.

Двама от тях бяха дошли лично на прожекцията и присъстващите имаха възможността да се запознаят със световния и европейски шампион по грапплинг и смесени бойни изкуства - Светослав Захариев. Спортна звезда преди години, той губи възможността да се движи от кръста надолу след тежка катастрофа през 2013 г. В неговата лична житейска история „Отново ще съм на крака", той разказва за работата си като фитнес инструктор на деца с увреждания, за създаването на първата в страната спортна зала с уреди за хора в неравностойно положение, за книгата-равносметка, която е написал след инцидента и за безкрайните възможности пред човека.

Специален гост бе и героинята на друга от филмовите истории - параолимпийската състезателка по тенис на корт Зоя Чавдарова. Родена с увреждане във Варна

и отгледана в Дом за деца и младежи с увреждания в Луковит, днес тя е сред Топ 40 на световната параолимпийска листа по тенис на корт. Твърди, че откакто тренира животът й се е изпълнил с добри хора и вече не се сърди на родителите си, че е изоставена. Казва още, че не е избрала да бъде в инвалидна количка, но сама е направила избор да бъде шампион в спорта.

Информации за събитието бяха публикувани на сайта на община Варна, на БТА, на БНТ, на БНР и др.

II. Откриване на клубна база на Общинска организация гр. Земен, Област Перник

На първата си годишнина Общинската организация /ОО/ на СИБ в гр. Земен, получи като подарък клубна база от общината.

На откриването, състояло се на 19 септември т.г., председателят на Регионална организация на СИБ г-жа Анита Тараланска отбеляза, че се навършва една година от учредяване на организацията на СИБ в гр. Земен и благодари на кмета г-н Михаил

Златанов и председателя на общинския съвет г-жа Ива Борисова за постоянната морална подкрепа и предоставянето на помещения за социални контакти.

Клубната база бе осветена с водосвет от отец Димитър, с пожелания за повече мероприятия и дейности, създаващи човешка топлина.

За този едногодишен период, членовете на ОО на СИБ Земен, с председател г-жа Анелия Иванова се разрастват от 30 членове при учредяването й до 78 членове в настоящия момент.

Гости на тържеството бяха председателят на Съюза на инвалидите в България г-н Георги Колев, и директорът на областната дирекция „Бюро по труда" Перник г-н Росен Симеонов.

Председателят на СИБ връчи почетни грамоти и плакети „За принос в социалното приобщаване" на кмета г-н Михаил Златанов и на председателя на Общинския съвет г-жа Ива Борисова за ползотворното сътрудничество с РО на СИБ Перник и изрази огромна благодарност за предоставянето на клубна база.

Поздравени бяха и ръководствата на РО на СИБ Перник и на ОО Земен, като им пожела да развиват успешни дейности и социални услуги за хората с увреждания.

Г-н Златанов благодари за високата чест, която му е оказана от СИБ и заяви, че с ентусиазъм общината ще продължи

съвместната дейност и ще имаме подкрепа за всяко начинание. Той подчерта, че има заложени средства, които са одобрени от Общинския съвет за основен ремонт за сградата и се надява за втората годишнина на организацията, помещенията да станат по-удобни и по-достъпни.

Празнични слова, изпълнени с уважение, признателност и подкрепа произнесе и г-жа Ива Борисова – председател на Общинския съвет Земен.

След приключване на церемонията по откриване на клубната база, председателят на СИБ, както и колегите от региона посетиха семейство, в което се отглеждат две деца с увреждания на 16 и 17 години в тежко здравословно състояние. Председателят на СИБ дари инвалидна количка на едно от децата, което посещава училище в 11 клас. Срещата със семейството премина в топла атмосфера, разговаряйки по проблемите на децата с увреждания, тяхното образование, достъпността на средата и възможностите за финансова подкрепа от страна на държавата.

Майката на децата бе консултирана за възможността да получат безплатно чрез НЗОК акумулаторна количка за другото дете, както и антидекубитален дюшек.

Родителите бяха посъветвани как да кандидатстват по Националната програма за достъпна жилищна среда, с оглед адаптиране подходите към къщата.

Председателят на СИБ се ангажира със съдействие, застъпничество и подкрепа пред съответните институции.

III. 35 години от учредяването на общинска организация към Съюз на инвалидите в България в гр.Чирпан, регион Стара Загора

35 години всеотдайност и съпричастност.

Чирпанската Общинска организация на СИБ награди с юбилейни грамоти 11 учредители, дългогодишни членове за личен принос в изгражда-

нето и утвърждаването на Съюза на инвалидите в града.

На тържеството, проведено на 10 октомври т.г., присъстваха: г-н Ивайло Крачолов-кмет на община Чирпан; г-н Георги Колев -председател на СИБ; г-жа Пенка Танева - Директор на дирекция „Социално подпомагане"; г-н Петко Минчев - директор на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване" в общинска администрация; г-жа Диляна Стоянова -гл. експерт отдел „Култура"; г-н Вълчо Николов - общински съветник; Председателите на общинските организации на СИБ от регион Стара Загора.

По повод Юбилея със Символичния ключ на града и почетна грамота бе отличена дългогодишната председателка Валентина Борисова. Отличието бе връчено от кмета

на община Чирпан г-н Ивайло Крачолов, за нейните 27 години всеотдайна дейност и значителни заслуги в развитието на организацията.

Председателят на Съюза на инвалидите в България г-н Георги Колев, по повод Юбилея удостои кмета на гр. Чирпан и г-жа Валентина Борисова с почетни грамоти и плакети за социалното приобщаване на хората с увреждания, за ползотворното сътрудничество и за дългогодишната успешна социална политика, реализирана в партньорството между община Чирпан и Общинската организация.

Развълнувана от признанието Валентина Борисова благодари за оказаната чест и подчерта, че в лицето на Кмета, през всичките години има рамо, на което може да се опре, за да продължи напред.

Благодари на всички членове, които са дали от времето, труда и сърцето си за развитието на организацията, за да има тя свой облик и достойнство.

Благодари и на г-н Георги Колев за признанието и личното присъствие на тържеството и за срещата и разговорите със съюзните членове.

Недялка Дончева - координатор за регион Стара Загора

IV. На екскурзия в Трявна, Елена и Велико Търново

Ръководството на Дружество на инвалидите „Бели брези" към РО "Света София", съвместно с Клуб на пенсионера и инвалида, район Красно село, София, през юни организира за своите членове екскурзия до възрожденските български градове: Трявна, Елена и Велико Търново. Въпреки магичната сила на слънцето, категорично заявило своя апогей по време на Еньовден, Балканът ни примамваше и изпълваше сетивата ни с простор, зеленина, с красота.

Възрожденска Трявна ни посрещна гостоприемно с разтворените порти на старото школо, в което 250 любознателни български младежи са се учели на четмо и писмо, прекланяли са се пред нашето гордо и славно минало, попивали са древната мъдрост, че знанието е сила. С особена почит в старото школо се е ползвал даскал Петко Славейков. Поради тази причина и школото е наречено Славейковото. Днес то е превърнато в музей, в една от залите на който са експонирани голям брой от картините на художника Димитър Казаков – Нерон. В близост до школото, на широкия градски площад, издига снага часовниковата кула, една от емблемите на града, а до

нея се намира църквата „Св. Архангел Михаил". Току пред нейните порти ранобудните билкари тревненци бяха изплели венец във формата на сърце, сътворен от 77 билки. Поверието на Еньовден гласи, че който се промуши през този венец, ще бъде здрав и бодър през цялата година.

Възхитили се на изящната извивка на гърбавия мост, построен над река Тревненска от Кольо Фичето, се отправихме по калдъръма на чаршията, където ни посрещнаха усмихнатите дюкянчета, наредени като зърната на броеница. Те съхраняват и до днес вечните български занаяти: ножарство, керамика, златарство, кожарство, резбарство и др. Не пропуснахме да дегустираме прочутото тревненско кафе на пясък и да опитаме някои от примамливите вкусотии: бонбони, сладкиши, лимонада, приседнали на миндерите, застлани с пъстри тъкани и везани килимчета и възглавнички.

На следната утрин, ободрени от целебния сън в прохладните пазви на тревненския балкан, любопитни и нетърпеливи, се отправихме към гр. Елена – още едно от обаятелните възрожденски градчета. Най-напред посетихме църквата „Рождество на Пресвета Богородица". Скъпоценна реликва в нея е нарисуваната по молба на еленчани икона от Станислав Доспевски на братята Кирил и Методий, наречена „Просветители български". Тази икона по традиция се е изнасяла на празника на светите братя и се е носела от най-добрите ученици начело на шествие, което е обикаляло целия град. При среща с нея жителите на града се спирали и почтително се покланяли, за да изразят своята почит към книжнината и просветата. Основен символ на града е Даскалоливницата – първото класно училище. Дългогодишен даскал в него и един от най-уважаваните и достойни люде е Петко Славейков. По негова идея училището е наречено Даскалоливница – по аналогия със свещоливницата: както тя лее свещи, така и школото лее, произвежда даскали, които по-нататък ще разпалват искрите на любознанието в душите на все повече българи. Неин символ е перото, олицетворяващо будния дух на еленчани, стремежа им към знания и просвета. Под прохладната сянка на високите борове, потънала в зеленина и цветя, ни посреща музейната експозиция, скътала предмети и вещи от бита на Елена през възраждането.

В съседство се издига църквата „Св. Никола", изографисана и украсена от зографите Давид и Яков, дошли от Хилендарския манастир по покана на еленската община.

По-нагоре по тесните улички се редят петте известни Разсуканови къщи, съхранили семейния дух и чувството за родова принадлежност. Емблематична постройка за гр. Елена е и Часовниковата кула – основен елемент от герба на града. Издигната е така, че да се вижда и чува от всяка

точка на града, тя отново ни напомня за будния дух на тукашното население, за изконния му стремеж към свяст и духовно израстване.

Последна дестинация на нашето пътешествие бе старопрестолният град Велико Търново. Пред очите ни израстват сурови в своето величие крепостта Царевец с дворцовия комплекс, построен от цар Иван Александър по времето, когато Търново е столица на Второто българско царство и достолепната патриаршеска църква "Св. Възнесение Господне", богато украсена отвътре и отвън. По-надолу, в подножието на хълма Царевец, след моста над река Янтра, където бистрите й води лъкатушат в тучна зеленина, гордо въздига ръст църквата „Свети четиридесет мъченици". В нея са били коронясвани и след смъртта им погребвани най-великите мъже на България. В нея на 22 септември 1908 г. княз Фердинанд обявява Независимостта на България. Тази величествена църква е истинско българско светилище, съхранило най-сакралните мигове от многовековната ни история.

Отдали своята почит и признателност към важните държавни и духовни непреходни дела, насочваме вниманието си към битовите и ежедневни дейности, страсти и емоции на старопрестолния град. Очаровани и любопитни, крачим по калдъръма на Самоводската чаршия. По излъсканата от времето каменна настилка тече пълноводна река от хиляди любопитни туристи, запленени от чара на пъстроцветната чаршия. Редуват се едно след друго магазинчета, дюкяни, работилници с грейнали медни и гледжосани съдове, избродирани български шевици и още, и още.

Преизпълнени с гледки, впечатления, настроение, подсигурили си сувенири и картички за спомен, поуморени, позапъхтени под яркото юнско слънце, най-сетне се добираме до прохладния пристан на нашия автобус и потегляме обратно към София – скътали в сърцата си безброй цветни мигове – усмихнати, одухотворени, удовлетворени.

През месец юли организирахме еднодневна екскурзия до Гигинския манастир, недалеч от гр. Брезник.

Бяхме възхитени от прекрасната природа и красотата на реставрирания и добре поддържан манастир.

Запознахме се с неговата богата история, порадвахме се на пищната украса и зографисване на манастира и църквата.

Наляхме си от лечебната вода на аязмото - бликаща изворна струя от дънера на вековно дърво.

Отпътувахме обратно към София, омаяни и преродени от животворната атмосфера на това свято място.

На 11 юли 2025 г. по повод 175-годишнината от рождението на патриарха на българската литература Иван Вазов, ДИ "Бели брези" проведе мероприятие

под наслов "Чети с мен", посветено на тази забележителна годишнина.

Лилия Николова

V. Общинската организация на СИБ Челопеч отчита богата дейност

1. **През м. август 2025г. със съдействието на Община Челопеч гостува София Филми фест с четири прожекции** всяка събота от месеца: Членове на Общинската организация в Челопеч гледаха филмите:

- „Без крила" – България 2024г., „Триумф" – България-Гърция 2024г., „Децата на бендита", „Гунди Легенда за любовта" - България 2024г., посветен на великия и обичан футболист от миналото Георги Аспарухов – Гунди. Историята проследява живота на големия спортист от срещата му с Величка Маркова /Лита/ до трагичния 30 юни 1971г. На екран оживяват някои от легендарните мачове с участието на Гунди.

Прожекциите бяха предоставени безплатно за всички зрители.

2. В края на месец август организацията проведе двудневна екскурзия по

маршрут: Челопеч - Стара Загора - Старозагорски бани – Чирпан и обратно в Челопеч с нощувка в Старозагорски бани в СПА комплекс хотел „Армира". Участниците успяха макар и за два дни да релаксират в спа-центъра с минералните води. В гр. Стара Загора посетихме регионалния музей, музея на религиите с беседа и в двата музея. Посетихме и разгледахме и форума на античния римски град "Августа и Траяна".

След това се отправихме за Старозагорски бани хотел „Армира". На другия ден посетихме Чирпан, къщата музей на Пейо Яворов.

Безкрайно благодарим за съдействието и спонсорството от Община Челопеч.

3. На 06.09.2025г. със съдействието и по покана на Община Челопеч се организира „Златна есен" в местността „Курминеж" – Челопеч, среща с други клубове от региона на пенсионери и хора с увреждания.

На мероприятието участваха клубове от Ботевград, Врачеш, Етрополе, Самоков, Своге, Златица, Пирдоп, Копривщица, Чавдар, Мирково, Елен Пелин. Участваха Общинските организации на СИБ от областта, както и клубовете на пенсионерите от посочените градове.

Организацията на събитието бе много добра, приютило над 800 души гости. Подредените маси в амфитеатъра пред сцената с определените маси за гости, остави впечатления у всички присъстващи за една сериозна и качествена подготовка на събитието. За нашето добро настроение се погрижи група „Пет сезона", с която започна и програмата под ръководството на Стефан Диомов, които изпълниха едни от най-прекрасните му песни.

Последваха хора, които вдигнаха на крак гостите на зелената морава. Завъртяха се безкрайно дълги хора и настроението се повиши. Предоставиха се на гостите серия от много забавни игри и победителите, както и всички участници бяха отличавани с награди от Община Челопеч. След игрите отново прозвуча музика, различни танци и народни хора. Имаше и други изненади, танци, много веселие за всички присъствали. Използвахме момента, като се срещнахме с председателите на Самоков и на други Общински организации.

Преживените мигове заедно с хората от другите клубове от региона оставиха у нас и го-

стите трайни впечатления и спомени. За сетен път доказваме, че хората с увреждания не се предаваме, независимо от сполетялата ни съдба.

Радка Николова - председател

VI. На 19 септември т.г Общинската организация на СИБ в Петрич бе домакин и партньор заедно с организациите на СИБ в Сандански и Благоевград по проект „Партньорство, въпреки разстоянията". Той се изпълнява от спортен клуб

„Кула – спорт за всички" и ОО на СИБ Кула. Финансирането е осигурено от Агенция за хората с увреждания. Срещата има опознавателен характер. Гостите демонстрираха игри на дартс и петанк, а шах и табла са и наши популярни игри.

Обръщението на г-н Димитър Чолев, директор на дирекция "Хуманитарни дейности" в община Петрич бе: "Поздравявам ви за активността, за силния дух и за ентусиазма. Трябва да знаете, че вашият пример е вдъхновение за едно цяло общество".

От Общинската организация на СИБ в Петрич благодарихме за пълната и всестранна подкрепа, която идва от екипа на кмета г-н Димитър Бръчков, за дейността на организацията и за съдействие за провеждането на събитието.

Краят на този емоционален ден завърши на хижа "Беласица", където се веселихме, почивахме и се размениха обещания за нови срещи.

За всеки участник имаше подарък по проект рекламна тениска и шапка, за всеки отбор от домакините федербал, дартс, шах и табла за да поддържаме спортния си дух до следваща среща.

На 24 септември в клуба на инвалида, директорът на ДСП - Петрич г-жа Гинка Александрова проведе информационна беседа с членовете на общинска организация на СИБ в Петрич, част от Националната информационна кампания за въвеждане на еврото в България. Целта на кампанията е да се получи ясна,

подробна и достоверна информация за основните етапи и срокове от процеса по въвеждане на еврото. Разяснено ни беше как се превалутира, къде можем да подаваме сигнали при установени нарушения.

Юлия Иванова - председател на ОО Петрич

VII. На 28.IX.2025 г. Общинска организация "Пловдив" към СИБ участва на третото издание на фестивала "Изкуство без граници и възраст", реализирано по Проект "60+". Пловдив отново бе сцена на едно от най-цветните и вдъхновяващи събития – фестивала, организиран от г-жа Ели Шопова. Той събира на едно място музика, танци, конкурси и много усмивки. На третото издание специални гости бяха Красимир и Виолета Гюлмезови от обичания дует „Шик".

Членове на организацията на СИБ се включиха с рецитал на произведения на Чудомир и Славейков и с изпълнение на стари градски песни и танци на вокалната група. За участието си те получиха две грамоти - в категория "Вокално-музикално изкуство" и "За активно участие в творческите дейности". Председателят на ОО "Пловдив" г-жа Харутюнян съдейства на колегите от Регионална Организация "Света София" и Об-

щинска организация "Дупница" към СИБ, за да бъдат включени и техни изпълнения във фестивалната програма.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. Представители на ОО на СИБ "Пловдив" подкрепиха протеста на хората с увреждания срещу правилата за подновяване на шофьорските им книжки, проведен на 17 октомври. Пред Транспортна болница в Пловдив, където заседава Специализираната комисия за Южна България, те изразиха своето недоволство от срока на валидност на свидетелствата за управление и от това, че процедурата по издаването им е бавна и понякога отнема месеци.

"С промените в Закона за личните документи имаме право на шофьорски книжки с валидност до 10 години при положение, че няма промяна в състоянието или заболяването не е дегенеративно, но практика е да се издават за най-много 5 години. Защо? Никой не ни казва..." - това сподели Председателят на Българската асоциация за рекреация, интеграция и спорт (БАРИС) г-н Павел Савов.

Протестиращите казаха още, че начинът по който работят ТОЛЕК комисиите ги поставя под дискриминационни условия. А много често индивидуалната преценка на лекарите не е базирана на обективни критерии.

"Години наред държавата меко казано неглижира техните проблеми. Не им помага в много отношения и ние като федерация опитваме да им дадем шанс да практикуват спорт и да се чувстват дейни", бяха думите на Председателя на Автомобилната федерация на България г-н Калоян Станчев.

Предстоят протести пред комисиите в София и Горна Оряховица.

II. Определено е Националното звено за контакт за улесняване на диалога между Република България и Европейската Комисията относно Директива (ЕС) 2024/2841 за създаване на Европейска карта за хора с увреждания и Европейска карта за паркиране

В изпълнение на Решение № 517 на Министерския съвет от 30 юли 2025 г. е създа-

дено Национално звено за контакт, което да улесни диалога между Република България и Европейската комисия относно правилното транспониране и прилагане на Директива (ЕС) 2024/2841 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. за установяване на европейска карта за хора с увреждания и на европейската карта за паркиране за хора с увреждания и на Директива (ЕС) 2024/2842 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. за разширяване на приложното поле на Директива (ЕС) 2024/2841 по отношение на граждани на трети държави, законно пребиваващи в държава членка.

На 23 октомври се навършва точно една година от приемането на Директивата за създаване на Европейска карта за хора с увреждания и Европейска карта за паркиране .

Пътят от идеята за Европейска карта за хора с увреждания до нейното приемане беше дълъг. Все още се чака тя да стане реалност в целия Европейски съюз, тъй като страните от ЕС трябва да адаптират законите си и да започнат да приемат и издават картите. Но след като Европейската комисия публикува предложението си през септември 2023 г., на институциите на ЕС им отне само малко повече от година да приемат Директивата.

Това доказва, че когато страните от ЕС желаят, те могат бързо да постигнат напредък в правата на хората с увреждания.

През 2024 г. държавите членки започнаха да проучват възможностите за актуализиране, адаптиране или създаване на национални закони, които да бъдат в съответствие с Директивата. Това следва да се направи с тясното участие на организациите на хора с увреждания, а процесът трябва да приключи до 5 юни 2028 г. във всички държави членки на ЕС.

Институциите на ЕС също имат още много работа. Директивата се нуждае от допълнително подкрепящо законодателство, което ще предостави повече подробности относно специфични характеристики, като например цифровите версии на картите или механизмите за сигурност за предотвратяване на фалшифициране. Тази работа в момента е в ход в Европейската комисия, в сътрудничество с държавите членки на ЕС и в консултации с организации на хора с увреждания.

Картата ще предостави лесен начин да докажете статута си на инвалидност, когато посещавате друга държава от ЕС за краткосрочен престой, и да получите свързаните с това специални условия или преференциално третиране в широк спектър от съществуващи услуги, включително култура, свободно време, спорт, транспорт или търговски отстъпки.

Редактор: инж. Анета Диловска

град София - 1000, ул. "Христо Белчев" № 8, ет. 3;
тел. 02/981 56 38
ел. поща: dilovska@disability-bg.org